

КОНЦЕПЦІЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Пронюк О.Д.

Науковий керівник – к. техн. н. Сердюк Н.М.
Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, просп. Науки, 14, каф. охорони праці,
тел.: (057)702-13-60)
e-mail: olena.proniuk@nure.ua

The need to reform the labor protection management system in Ukraine is explored in given work. The European experience in the management of occupational safety and human resources is analyzed. The necessity of transition to preventive safety management methods, focus on risk management objectives are researched.

Діюча система управління охороною праці на всіх рівнях сформована за принципом “коригувальних дій” (реактивним принципом), тобто реагування на небезпечні випадки та ситуації, а не за принципом “запобіжних дій” (проактивним), тобто профілактики небезпечних випадків та ситуацій, що унеможлиблює визначення пріоритетності профілактичних заходів з безпеки та гігієни праці на кожному з етапів діяльності підприємства.

Орієнтація на управління людськими ресурсами на сьогодні змінює задачі управління, функції і структури відповідних служб на підприємстві. Таким чином, виникає необхідність переходу від компенсаторних, вартісних моделей управління охороною праці до сучасних систем забезпечення професійної безпеки, які несуть відповідальність за певні показники якості професійного життя, що будуть здійснювати превентивні підходи до збереження здоров'я та життя працівників.

На вітчизняних підприємствах для забезпечення якості професійної діяльності персоналу були створені системи управління охороною праці, об'єктами для яких були тільки умови праці, конкретні технологічні процеси і специфічне обладнання на підприємстві [1]. Цей підхід був орієнтований на ведення обліку та довідкової документації за умовами праці, тобто обробки статистичної інформації щодо відповідності виробничих факторів середовища нормативним значенням, технічних аварій, професійних захворювань, т. ін.

Такий підхід не сприяє запровадженню ефективного механізму економічного стимулювання роботодавців до створення належних, безпечних і здорових умов праці і не дає змоги роботодавцям вибирати найефективніший спосіб управління та інтегрувати систему управління охороною праці в загальну систему управління підприємством.

Інший підхід був реалізований в іноземних компаніях з 1994 року з прийняттям глобальної стратегії щодо професійного здоров'я і Міжнародного стандарту OHSAS 18001:2007 Occupational Health and Safety

Management Systems та його україномовного ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Система управління гігієною та безпекою праці», який встановлює вимоги щодо управління професійною безпекою і здоров'ям, де відправною точкою є працівник з його фізичними, фізіологічними та психічними особливостями. Основні завдання цих систем реалізовані у вигляді профілактичної роботи для забезпечення професійної безпеки і здоров'я персоналу, а також запровадження системного підходу до цього. Такий підхід до професійної безпеки і здоров'я збігається з гуманістичним підходом, що використовується для управління людськими ресурсами. Охорона праці за кордоном - це визначення факторів ризику для здоров'я та життя за допомогою системного аналізу існуючих проблем [2]. Відправна точка – людина з її конкретними особливостями фізіологічними та ментальними. Всебічно та широко використовується превентивний підхід, за дає можливість передбачення та запобігання різного роду інцидентів, що можуть виникнути впродовж виконання професійної діяльності.

Лідери бізнесу економічно розвинутих країн давно зрозуміли, що травматизм та професійні захворювання працівників не можуть бути супутниками бізнесу, економічного і соціального розвитку держави. Але економічний ефект досягається тільки через реальні поліпшення умов праці за рахунок впровадження новітніх технологій і новітніх розробок в управління.

У зв'язку з цим Кабміном Розпорядженням № 989-р від 12 грудня 2018 р. Була схвалена Концепція реформування системи управління охороною праці в Україні, якою буде забезпечено імплементацію в національне законодавство норм Директиви Ради ЄС № 89/391/ЄЕС. Метою концепції є визначення ключових проблем у системі управління охороною праці в Україні та шляхів їх розв'язання для підвищення результативності та формування сучасного безпечного та здорового виробничого середовища.

Концепція сприяє впровадженню заходів для заохочення вдосконалень у сфері безпеки та охорони здоров'я працівників під час роботи та передбачає протягом 2019-2020 років формування нової національної системи запобігання виробничим ризикам шляхом впровадження на законодавчому рівні ризикоорієнтованого підходу у сфері безпеки та гігієни праці.

Список використаних джерел

1. Державна служба України з питань праці. Офіційний сайт [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dsp.gov.ua>
2. Вопросы безопасности и охраны труда: зарубежный опыт [Электронный ресурс] / Сайт «Безопасность в промышленности» – Режим доступа: <https://www.btpnadzor.ru/ru/news>